

D5 GRØN TREPART

Økonomi og treparten

Samspil mellem økologisk
arealstøtte og elementerne i den
grønne trepart

Michael Friis Pedersen, IFRO,
ØKOLOGI KONGRES 18. NOVEMBER 2025

KØBENHAVNS UNIVERSITET

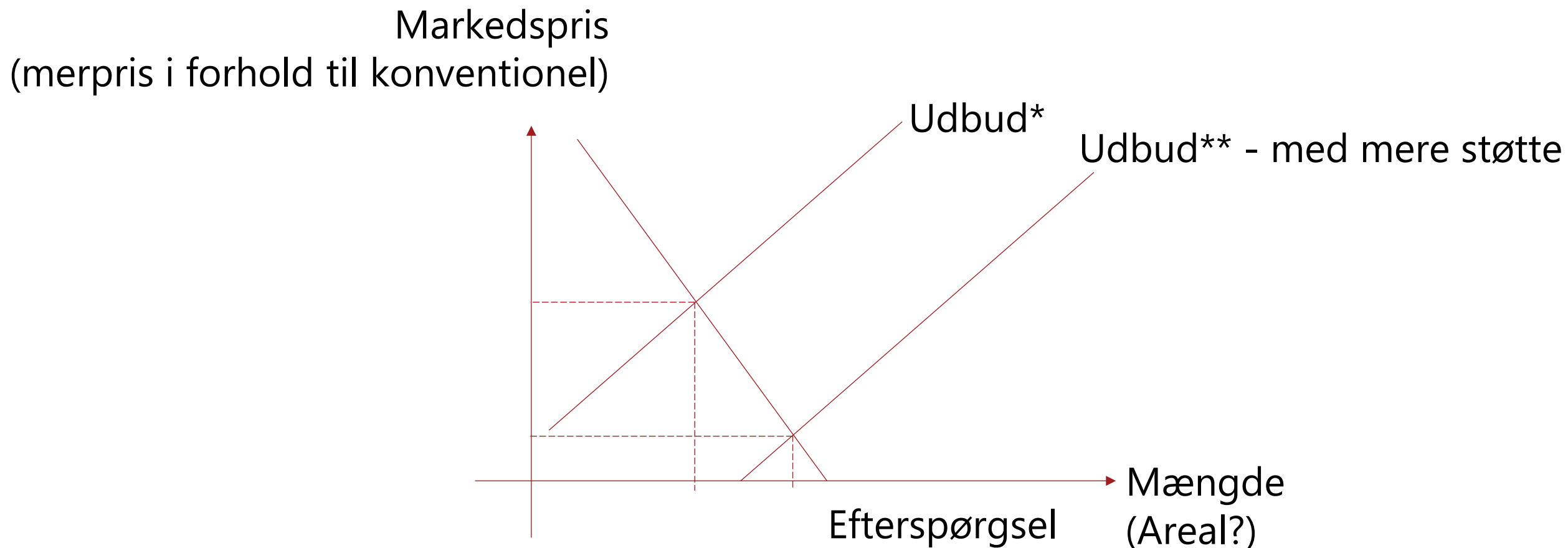
Hovedpunkterne i aftalerne

- 250.000 hektar ny skov
- Omlægning af 70.000 hektar lavbundslande + 70.000 hektar randarealer
- Mere biodiversitet
- **Styrket indsats for vandmiljøet => Ny kvælstofregulering**
- **CO2-afgift på husdyrproduktion fra 2030**
- Fastholdelse af fordoblingsmålsætninger for økologi (fremhævet i implementeringsaftalen)
 - Ca. 510.000 ha i 2030 (Strategi for økologi)
 - 295.223 ha i 2024
 - 313.111 ha i 2021
 - 215.000 ha fra at være i mål

Samspil mellem økologisk arealstøtte og elementerne i den grønne trepart

- Økologisk arealstøtte (EU2021/2115, Artikel 31, stk. 7)
 - *”Støtten til en bestemt bio-ordning ydes [...] for alle eller dele af de ekstraomkostninger, som [landbrugerne] har afholdt, og tabt indkomst som følge af de påtagne forpligtelser, [...] under hensyntagen til målene for bio-ordninger [...]”*
- Der er areal-målsætninger
- Hvordan kommer man i mål?
 - Markedet
 - Støtte
 - eller en kombination?

Samspil mellem økologisk arealstøtte og elementerne i den grønne trepart

Samspil mellem økologisk arealstøtte og elementerne i den grønne trepart

- Behov for højere økologisk arealstøtte for at nå den økologiske arealmålsætning i 2030 ?
- Forværring af økologisk konkurrenceevne som følge af CO2e-afgift
 - Behov for højere arealstøtte
- Forbedring af økologisk konkurrenceevne som følge af Ny Kvælstofregulering
 - Behov for lavere arealstøtte

Samspil mellem økologisk arealstøtte og elementerne i den grønne trepart

- **CO2-afgift på husdyrproduktion fra 2030**
 - Mere omkostningsfuldt for økologiske mælkeproducenter end konventionelle
 - Færre økologiske virkemidler
 - Mindre økologiske animalsk produktion – Højere produktionsomkostninger for økologiske salgsafgrøder?
 - Vi er i *ØkoKost* projektet blandt andet ved at undersøge om samproduktion er vigtigere i økologisk drift end i konventionel drift
- Alt andet lige => Behov for øget økologisk arealstøtte for at nå fordoblings mål

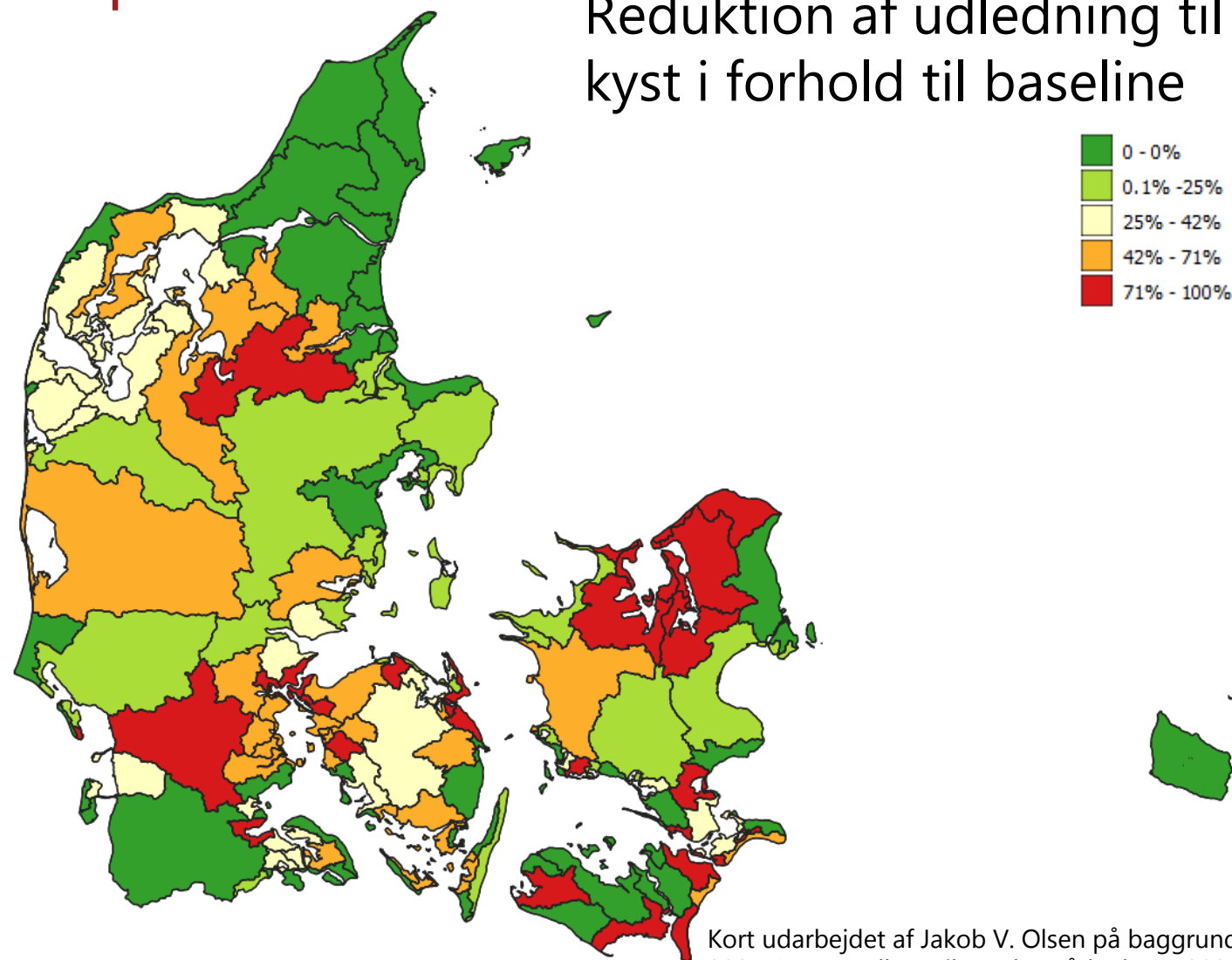
Samspil mellem økologisk arealstøtte og elementerne i den grønne trepart

- **Ny Kvælstofregulering**

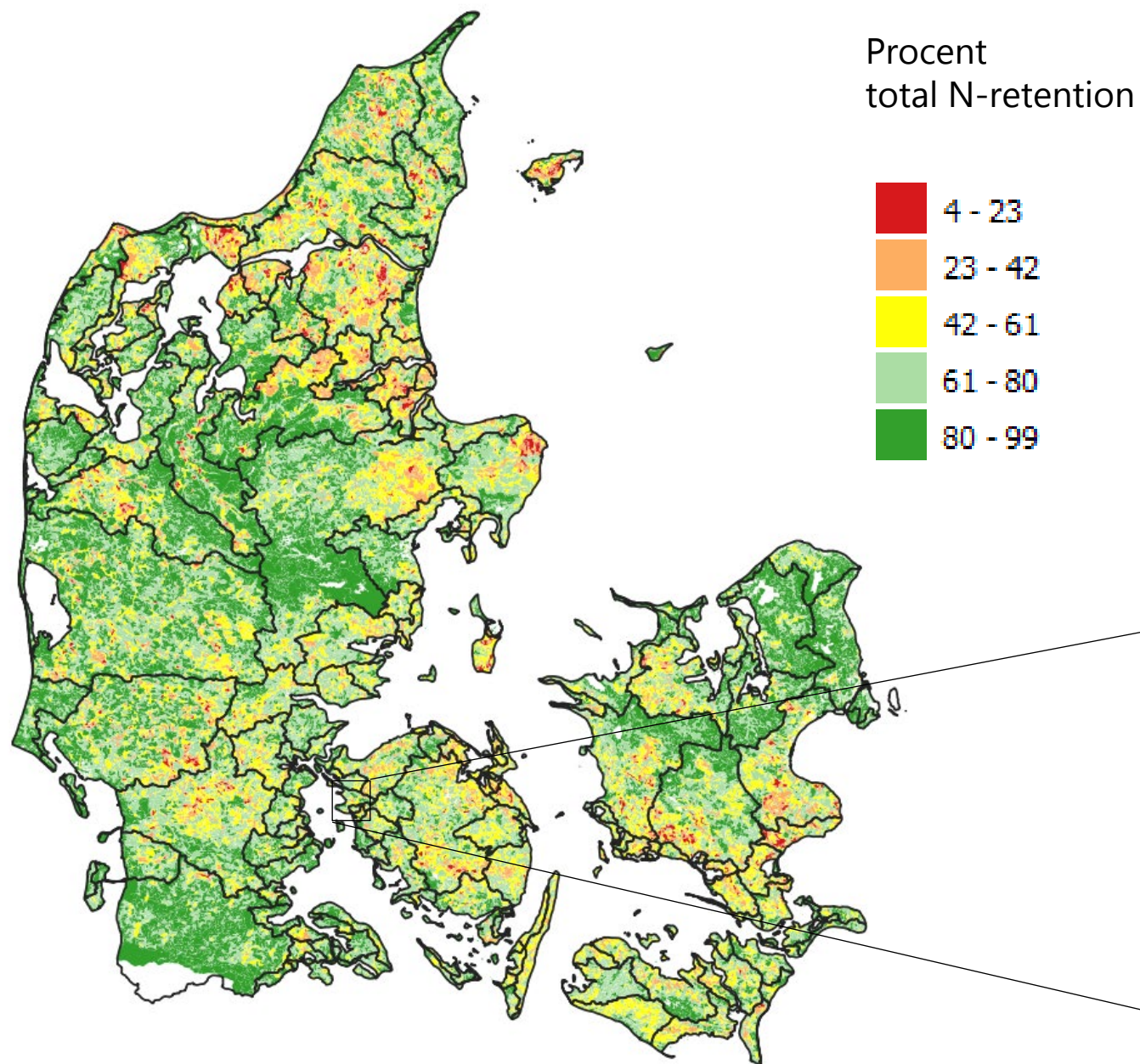
- Udledningsbaseret regulering frem for udvaskningsbaseret regulering
- Hvad der sker mellem rodzonen og recipienten (fjorden) blive mere vigtig
- Tildeling af udledningskvoter
 - Flad
 - VISA
 - Hybrid?
- Handel med udledningskvoter?
 - Må økologisk bedrifter handle med konventionelle bedrifter?
- Forpagtning?
 - Må en økologisk landbruger bortforpagte jord til/fra en konventionel landbruger?

Meget forskellige reduktionsbehov - delkystvandoplande

Reduktion af udledning til
kyst i forhold til baseline

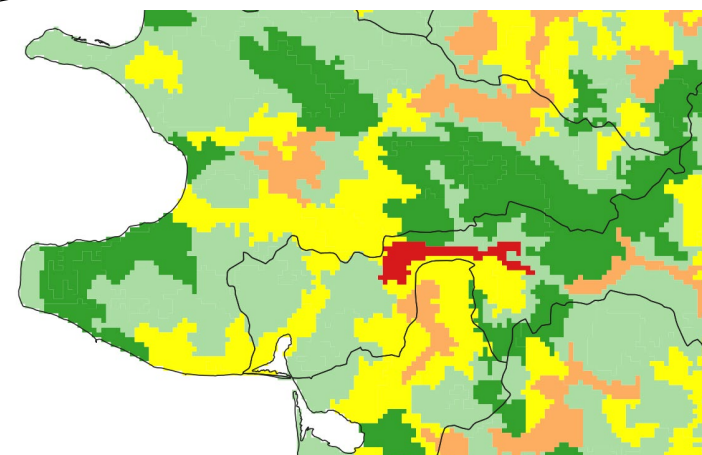

Kort udarbejdet af Jakob V. Olsen på baggrund af Olsen og Ørum (2025) (IFRO Udredning 2025/14) og Udkast til vandområdeplaner 2021-2027 (genbesøg).pdf (Bilag1)

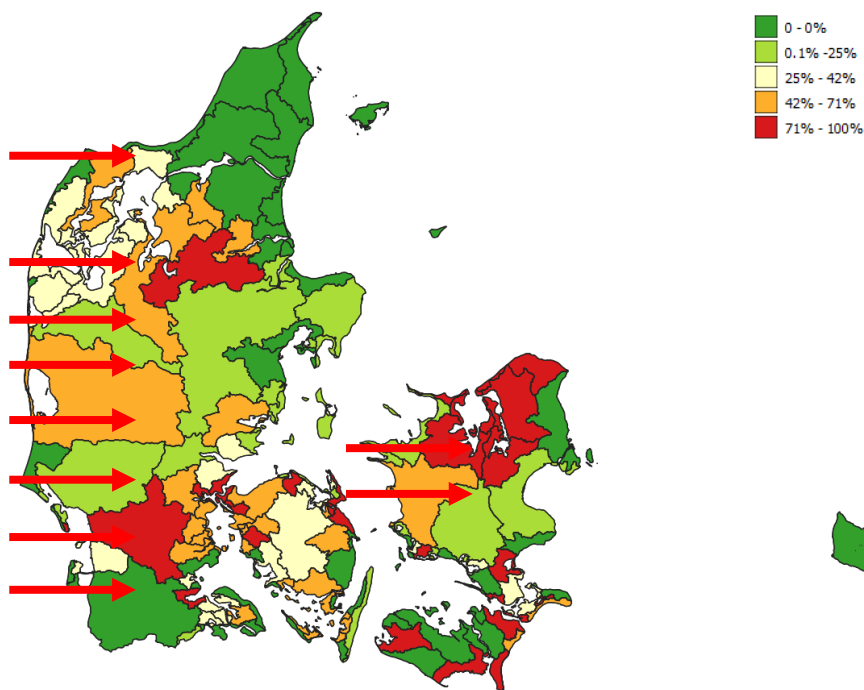
Retention

- Lokal variation inden for delkystvandoplande på grund af retention
- Forskel på udvaskning fra rodzonen og udledningen til kysten

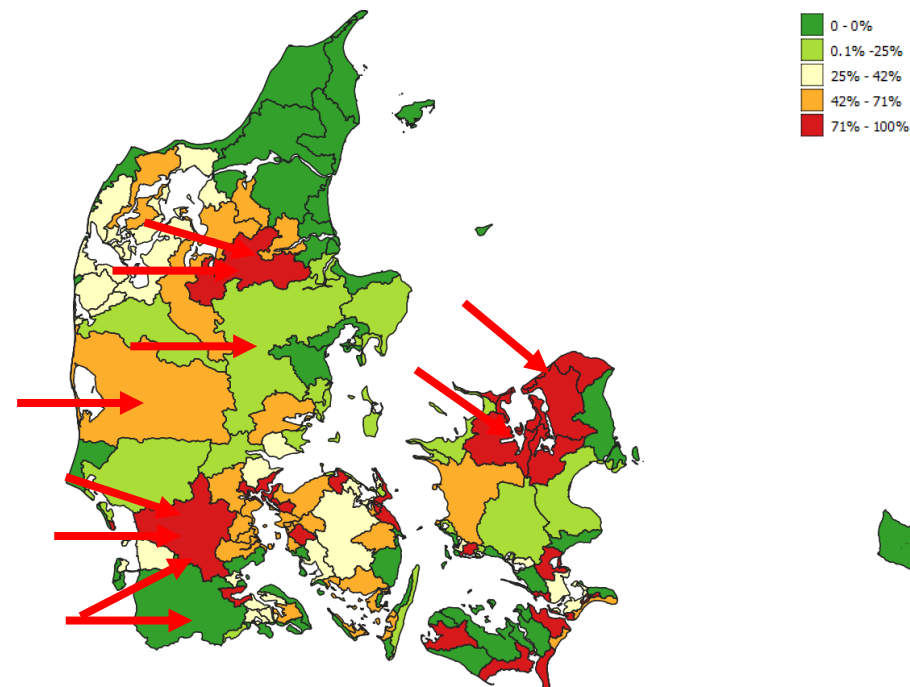

Handel med udledningskvoter?

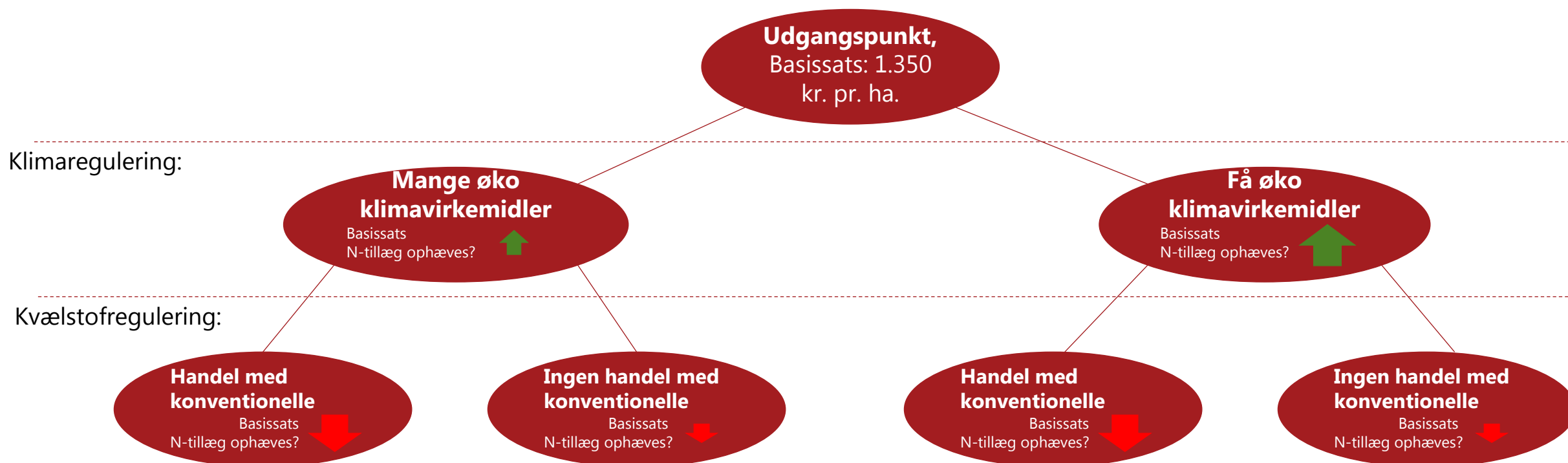
- Forbud mod handel med udledningskvote mellem konventionelle og økologer
 - Nye 200.000 ha økologiske arealer →
 - Tilfældig fordeling af nye økologiske arealer
 - Økologien bidrager **ikke** ret meget med til at sænke de samfundsøkonomisk omkostninger ved kvælstofregulering
 - Mere behov for økologisk arealstøtte
 - Mindre behov for støtte til skov (i områder med højt indsats behov)

- Tilladelse til handel med udledningskvote mellem konventionelle og økologer
 - Nye 200.000 ha økologiske arealer →
 - Mere koncentration i delkystvandområder med reduktionsbehov – økologien er en del af løsningen
 - Økologien bidrager til at sænke de samfundsøkonomisk omkostninger ved kvælstofregulering
 - Mindre behov for økologisk arealstøtte
 - Mere behov for støtte til skov (i områder med højt indsats behov)

Samspil mellem økologisk arealstøtte og elementerne i den grønne trepart

Tre anbefalinger

- Når vi ved lidt mere om den nye kvælstofregulering:
 - Gå i dialog med dine naboer – Måske er din økologiske produktion bedre egnet på lavretentionsjord end deres konventionelle? – Gevinds ved samarbejde
 - Gå i dialog med dine naboer – Måske kan du lave økologisk græs til dine lokale (konventionelle) mælkeproducenter? – Gevinds ved samarbejde
 - Tænk nyt og fordomsfrit – Store forandringer giver udfordringer, men også muligheder for dem, der kan se dem...

